

MICIMACKÓ KUCKÓJA

Bölcsőde
Szakmai program
2019-2021

Készítette:

Susán Mihályné
Telephelyvezető
2019. augusztus 30.

Tartalomjegyzék

1. Az intézménnyel kapcsolatos alapvető információk	4.oldal
2. A bölcsődei ellátás Törvényi háttere	5.oldal
3. Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői	6.oldal
4. A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei	7.oldal
5. Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel	10.oldal
6. Személyi feltételek	11.oldal
7. Tárgyi feltételek	13.oldal
8. Intézmény filozófiája	20.oldal
-A bölcsődei nevelés feladatai	22.oldal
8. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási, nevelési fejlesztési feladatok	22.oldal
9. Alaptevékenységen kívüli kiegészítő szolgáltatás és annak módja	37.oldal
10. Az ellátás igénybevételének módja	38.oldal
11. A szolgáltatásról szóló tájékoztató	38.oldal
12. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	41. oldal
13. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége	
   biztosítása	42. oldal
„Első lépés” Alapítvány a Zuglói Bölcsődésekért	43. oldal
Záró gondolatok	43. oldal
Fényképek	44.oldal

*„Hogy miért szerette meg felnőtt és gyerek egyaránt azt a
kissé ütött- kopott, kissé falánk, de nagyon barátságos
medvebocsot?*

*Talán azért, mert Micimackó képviseli a bizalom és
szeretet, a meghittség és az állandóság örök értékeit
minden korosztálynál.”*

/ Karinthy Frigyes /

Intézménnyel kapcsolatos alapvető információk

Fenntartó: Budapest Főváros XIV. Kerület

Zugló Önkormányzata

Intézmény neve: Zuglói Egyesített Bölcsődék

Székhelye: 1141 Budapest, Mályva köz 12.

Intézményvezető: Kissné Kalló Györgyi

Telefon: 223-0490 ; 467-0944

e-mail: kozpont@zugloloibolcsik.hu

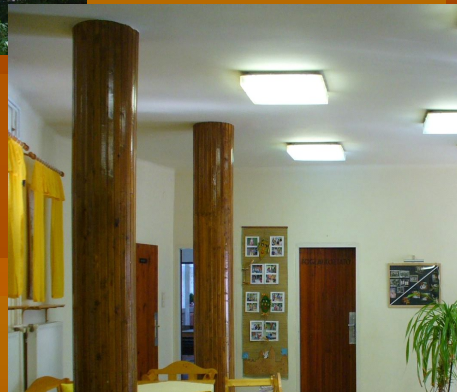
Telephely neve: Zuglói Egyesített Bölcsődék

Micimackó Kuckója Bölcsőde

Intézményünk
egy emeletes:

Központi hallból a
Micimackó és a Zsebi
csoport nyílik, majd
széles lépcsősor vezet
az emeleti Füles
csoporthoz.

Telephely címe: 1149. Budapest, Bölcsőde utca 1.

Elérhetősége: tel: 061/383-29-16

mobil:06 70 311-2223

e-mail: micimacko@zugloibolcsik.hu.

Honlap: www.zugloibolcsik.hu

Bölcsőde nyitva tartása: hétfőtől-péntekig 6-18 óráig

Bölcsőde nyári zárása: négy hét

Nevelés-gondozás nélküli munkanap: április 21.

Férőhelyszám: 72 fő

Megközelíthetőség: lásd: google utvonalterv.hu.

Szakmai program készítője: *Susán Mihályné* telephelyvezető

Szakmai program érvényessége: 2019.szeptember 01- 2021.augusztus 31.

A bölcsődei ellátás törvényi háttere

- 1948. december 10-én elfogadott ENSZ Emberi jogok egyetemes nyilatkozata
- 1991.évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1993.évi III. törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 18/1998.(VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről
- 1998.évi LXXXIV. törvény A családok támogatásáról
- 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról

- 7 / 2010. (II. 19.) SZMM utasítás a Bölcsődék Napja megünnepléséről
- 38/2011. (X. 5.) NGM rendelet a gyermekjátékok biztonságáról
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 37 / 2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról

„A bölcsődei nevelés- gondozás országos alapprogramja” keretül szolgál a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás keretén belül a 0-3 éves korosztály ellátására vonatkozó szakmai standardok és a bölcsődei nevelés- gondozás egyes területeihez kapcsolódó módszertani javaslatok kidolgozásához.

valamint:

- Az általános emberi, etikai alapelvek.
- A pszichológiai és pedagógiai kutatások eredményei.
- A bölcsődei nevelés-gondozás története alatt meghatározott értékek.
- A bölcsődei ellátás elismert gyakorlata.

Bölcsődénk, melyet Micimackó Kuckójának neveztünk el a 3 éven aluli gyermekek szeretetteljes és szakszerű nevelésére gondozására, vállalkozik.

Feladatunknak a családokkal együttműködve az értékek közvetítésével a gyermeki szocializáció, az egészséges testi és lelki fejlődés, az elemi szokások, viszonyulások kialakulásának segítségét tekintjük.

A jó családi bánásmóddhoz hasonlóan, egészséges környezetben, megértő, együttérző nevelői magatartással, a gyermeki személyiség maximális tiszteletével, a gyermek feltétel nélküli elfogadásával és a családok együttműködésével, kívánjuk elérni célunkat.

Helyi szakmai programunk elkészítésének indoka

A bölcsődei nevelés programja az a dokumentum, amely tartalmazza a nevelés – gondozás koncepcióját, a fejlesztési célokat, meghatározzák a fejlődés, fejlesztés várható eredményeit, a végrehajtáshoz szükséges erőforrásokat.

Szakmai programunk tájékoztató, melyből megtudható, hogy milyen értékeket közvetít bölcsődénk, hogyan teremtjük meg a családdal együtt a gyermek optimális fejlődését elősegítő feltételrendszert.

Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői:

A bölcsődénk a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő gyermekek (20 hetes kortól 3 éves korig) napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény.

A 3. életévét betöltött gyermekek a bölcsődei nevelési - gondozási év végéig maradhatnak bölcsődénkben, illetve a 4. életév betöltését követő augusztus 31-ig, amennyiben nem érett az óvodai nevelésre (és a szakvélemény a bölcsődében maradás szükségességét igazolja).

Elsősorban zuglói tartózkodási hellyel rendelkező szülők gyermekeit látjuk el a szülő intézményválasztása alapján. Szolgáltatásunk célcsoportját a - *1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról* – foglaltak tartalmazzák.

A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkorai intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő preventív tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A bölcsődei nevelés alapelvei

- **A család rendszerszemléletű megközelítése**

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

- **A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása**

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a

kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

- **A családi nevelés elsődleges tisztelete**

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

- **A kisgyermeki személyiség tisztelete**

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségekre iránti tolerancia kialakítására.

- **A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe**

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

- **A biztonság és a stabilitás megteremtése**

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”- rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

- **Fokozatosság megvalósítása**

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

- **Egyéni bánásmód érvényesítése**

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érzésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

- **Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége**

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

- **A gyermeki kompetenciaképzés támogatása**

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal, az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel

Kapcsolat a szülőkkel

A kisgyermek nevelésében, gondozásában a bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva vesz részt.

A bölcsődei nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, ezért fontos feladatunknak tekintjük, hogy minél szélesebb körben lehetővé tegyük a bölcsődénkben nevelt és gondozott gyermekek szüleinek a bölcsődei életbe való tevékeny bekapcsolódást.

Arra törekszünk, hogy a szülők megalégedésére, a családi nevelést kiegészítve, neveljük, gondozzuk a gyerekeket. Nevelési problémák esetén közös módszert keressünk és találjunk.

A szülőnek joga belátása szerint nevelni gyermekét - nekünk kötelességünk olykor ezeket a hatásokat kiegyenlíteni.

Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei:

- Kölcsönös bizalom, a nyílt, őszinte együttműködéshez.
- A szülő érezze, hogy gyermekét szeretjük, hogy fontos a véleménye, számítunk az együttműködésére.
- Tapasztalja, hogy a gyermeke szeret bölcsődébe járni, szereti nevelőit, gyermektársait.
- A kisgyermeknevelő emberi magatartásával, szakmai felkészültségével egyaránt példamutató legyen.

A kapcsolattartás formái:

- szülői értekezletek: hagyományos értekezletek (felvételnél, óvodai beiratkozás előtt)
- szülőcsoportos beszélgetések (negyedévenként előre megbeszélt témában)
- beszélgetés érkezéskor és távozáskor
- füzet a bölcsődei életéről
- fogadó órák
- faliújság

A kapcsolattartás legbensőségesebb formájának a családokkal való közös programokat tekintjük, melynek széles körét biztosítjuk az intézmény falain belül.

- családokkal közösen szervezett rendezvények

Személyi feltételek:

Kisgyermeknevelői munkakör:

- főiskolai végzettséggel rendelkező csecsemő és kisgyermeknevelő
- szakgondozói végzettségű kisgyermeknevelő
- csecsemő és kisgyermeknevelő-gondozó végzettségű kisgyermeknevelő
- csecsemő és kisgyermek gondozó kisgyermeknevelő
- csecsemő és gyermekgondozó
-

Egyéb munkakörökben foglalkoztatottak:

- bölcsődei dajka
- ételmezésvezető
- főző-szakácsnő
- konyhalány
- takarítónő
- fűtő- kerti munkás
- főállású mosónő

Gyermekgyógyász végzettségű gyermekorvos.

A bölcsőde kisgyermeknevelőinek nagy része Thomas Gordon-iskola szülői eredményesség tanulásáért tréninget végeztek.

Bölcsőde szaktanácsadói:

- Zuglói Egyesített Bölcsődék Vezetője
- Zuglói Egyesített Bölcsődék Szakmai tanácsadója
- Szakpszichológus
- Gyógypedagógus
- Gyermekorvos

Kisgyermeknevelők szakmai munkája:

A kisgyermeknevelők szakmai képzettsége, felkészültsége, tapasztalata lehetővé teszi, hogy a nevelési – gondozási munka magas színvonalon valósuljon meg.

Évek óta összehangolt, a nevelői-gondozónői elveket folyamatosan a gyermekekre irányulóan egyeztető szakemberpárok dolgoznak együtt.

Körültekintő szervezéssel, az ölelkezési idő (csoporton belül két kisgyermeknevelő jelenlévő idejének) meghosszabbításával igyekszünk a biztonságot, az állandóságot, az egyéni szükségleteket kielégítő nevelést és gondozást, biztosítani bölcsődés gyermekeink számára. A szakmai munka ellenőrzését folyamatos feladatnak tekintjük, melyet nevelési évre vonatkozólag munkatervünk melléklete tartalmazza.

A napi 7 órás kisgyermeknevelői jelenlét szükségessé tette, hogy a kora reggeli órákban (6-7 óra), illetve késő délután (17-18 óra) gyermeklétszám nélküli időszakra egy kisgyermeknevelő és egy bölcsődei dajka jelenlétével ügyeletet szervezzünk.

A bölcsődei dajkák előkészítéssel, segítik a kisgyermeknevelőink munkáját.

Tárgyi feltételek

Bölcsődénk 1961-ben egyedi terv alapján készült egy emeletes épület a Róna utca szomszédságában a Szugló utca és Bölcsőde utca által behatárolt területen.

Az épület földszintjén két, az emeleti szinten egy gondozási egység lett kialakítva összesen hat csoportszobával.

Az emeleti szintet lépcsősoron lehet megközelíteni, így ebbe a gondozási egységbe a 3 év körüli gyermekeket helyezjük el.

Ezen a szinten található fény és hangterápiás helyiségünk is, melyet nem csupán az ellazulás és feltöltődés színhelyeként használunk, hanem az őszi téli hónapokban a nagyobb gyermekeknek diafilm vetítésére is jó helyszínt biztosít.

A három különálló gondozási egységünk – Micimackó, Zsebi, Füles - és a kiszolgáló helyiségek az erre vonatkozó előírásoknak megfelelnek. Egy csoportba 24 gyermek azaz szobánként 12-12 fő kisgyermek helyezhető el.

A gyermekszobák világosak, berendezése lehetőséget biztosít a gyermekek színes játéktevékenységéhez. A játékkészlet gazdag, a korcsoportnak megfelelő szakmai szempontok alapján válogatott.

A gyermekek pihenésére a minden egységhez tartozó alvószobában van lehetőség.

A gyermek fürdőszobák a csoportszobákhoz, illetve a gyermekátadó helyiséghez közvetlenül kapcsolódnak, felszerelése az előírásoknak megfelelnek.

A földszinten helyezkednek el:

- Sószoza
- Orvosi szoba
- a működéshez szükséges helységek:
  - főzőkonyha, és előkészítő részlegei
  - mosókonyha
  - vasalóhelység
  - raktárak
- személyzet szociális helységei
  - étkező
  - öltöző
  - mosdó
  - zuhanyzó, WC

Bölcsődénk árnyas és tágas udvara sokféle lehetőséget kínál a változatos mozgás és játéktevékenységekhez.

Nehezíti kisgyermeknevelőink munkáját az emeleti gondozási egységből az udvarra való lejutás, mert ez a gyermekekkel csak lépcsőn lehetséges.

A gyermekek szabad mozgását, különböző ügyességi játékokkal, mászóakkal, csúszdákkal biztosítjuk.

Udvari játékaink az Európai Unió szabványának megfelelnek. Állapotukat folyamatosan ellenőrizzük.

1985-től napjainkig folyamatosan korszerűsítik az intézményt. Az „első lépés” Alapítvány a Zuglói Bölcsődésekért támogatásából évről-évre csinosítjuk bölcsődénket.

Bölcsődénkben a gyermekek napirendjének részeként ősztől tavaszig prevenció célból **Somadrin** légzőszervi panaszok elleni terápiát alkalmazunk.

2017-től fény és hangterápiás szobát is működtetünk bölcsődében. Az itt végzett relaxáció jótékony hatással van az idegrendszerre. A hangtállal létrehozott kellemes rezgések segítik a test energiamezejében keletkezett zavarok helyreállítását és erősítik az immunrendszert. A különböző színű fények a hangulatot befolyásolják.

A bölcsőde kertje 2000 mm² alapterületű. A fás ligetes, Európai Unió előírásoknak megfelelő mozgásfejlesztő eszközökkel jól felszerelt játszóhely kitűnő környezetet biztosít a gyermekek részére a napközbeni szabad levegőn való játékra, mozgásra.

A kertben elhelyezett változatos mozgásfejlesztő eszközök lehetőséget biztosítanak az ügyesség fejlesztésére és a bátorság kipróbálására.

A homokkal való ismerkedésre, az alkotásra a két udvari homokozó ad lehetőséget.

Kerti párapapuk biztosítják gyermekeink számára a nyári melegben való felfrissülést.

Mivel a gyermekek játékidéjük nagy részét a szabadban töltik, annak érdekében, hogy a kialakulófélben lévő utánzó játékot gyakorolhassák, elkülönítve hangulatos „baba házat” készítettünk számukra. Babaszoba, konyha és felszerelésük lehetőséget nyújt a változatos játéktevékenységre.

Asztalokat, székeket teszünk az udvarra, így konstruálhatnak, építhetnek az erre szolgáló eszközökből, fejleszthetik kézügyességüket, rajzolhatnak, festhetnek. A kihelyezett plédéken mesekönyvet nézegethetnek, játszhatnak, pihenhetnek.

Bölcsődénk saját konyhával rendelkezik, ahol friss alapanyagok felhasználásával a HACCP előírásainak megfelelően készülnek a gyermekek élettani szükségleteit kielégítő változatos és ízletes ételek.

Az intézeti textíliák mosása, vasalása az erre kialakított mosó illetve vasaló helyiségben történik.

A bölcsőde ebédlő helyiségében könyvtárat, videoszobát működtetünk. Itt tartjuk szakmai képzéseinket, továbbképzéseinket.

A bölcsőde működését házirend szabályozza, melyről a beiratás alkalmával tájékoztatjuk a szülőket, valamint a bölcsőde központi faliújságján is megtekinthető.

A bölcsődében Érdekképviselői Fórum működik, mely - az 1997 évi XXXI törvény szabályainak alkalmazásával – megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, intézkedéseket kezdeményezhet a Zuglói Egyesített Bölcsődék Vezetőjénél a fenntartó önkormányzatnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.

Intézmény filozófiája

„Gyermekekkel foglalkozni, az minden bizonynal a leghálásabb munka, mi a földön osztályrészünkül jutott, de saját tökéletesbitésünket is ez mozdítja előre.”

(Brunsztvik Teréz: Fél évszázad - életemből)

Hitvallásunk, az őszinte, együttérző, szeretetteljes elfogadás.

Bölcsődénk nevelő-gondozó munkájának alapját a humanista értékek jellemzik.

Pedagógiánk a „szeretet pedagógiája”, melyet a gondoskodás és törődés, a feltétel nélküli elfogadás, a felelősség, valamint a másik megismerésének igénye jellemez.

„Szeretni okosan kell – mindig a gyermek

Természetéhez és életkorához igazodva”

(Ransburg Jenő)

Intézményünkben a gyermekeket az elfogadás, a tisztelet és a megbecsülés övezi. Fontosnak tartjuk, az élmény alapú kompetenciamotívumok fejlesztésével az egyéni, szociális és kognitív képességek kibontakoztatását.

Bölcsődénkben biztonságos, szeretet teljes, családi légkörben minden gyermek saját képességei szerint fejlődhet. Megtapasztalhatja az önfeledt játék örömét. Élményei, fantázia világa gazdagodhat.

A gyermek fejlődése, jó érzelmi állapota, a bölcsődében leginkább attól függ, mennyire fogadják el, mennyire szeretik meg egymást a kisgyermeknevelőjével.

A kisgyermeknevelő nem pótolja, hanem helyettesíti az anyát. Biztosítja a gyermek számára a számára a harmonikus testi és szellemi, valamint szociális fejlődéshez szükséges feltételeket. Nevel és gondoz.

A jó nevelő nyílt, őszinte és elfogadó. Szakmailag képzett, emberi magatartásában példaértékű. Fontosnak tartja, hogy a gyermek életében a szülőké a főszerep és ezt minden tétében igyekszik bizonyítani. Tiszteli és ismeri a rábízott gyermeket, tudja, hogy melyik gyermek hogyan szeret aludni, mivel játszik szívesen, mikor vágyik dédelgetésre, mikor akar önállóan próbálkozni. Segít, ha kell, ha baj van. Beszélget és játszik, énekel, mondókat mond, mesél, képeskönyvet nézeget a gyermekekkel. A csoportban olyan szabályokat alakít ki, amelyek a gyermekek biztonságát, fejlődését szolgálják, érthetők, elfogadhatók és betarthatók.

A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok

A bölcsőde nevelési feladatai

➤ A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

➤ Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására.

A prevenció feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfogszakorvos stb.

Elsősorban preventív szerepet tölthet be, de a sajátos nevelési igényű, a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermekes esetében korrekatív lehetőségeket hordoz, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, hidroterápiás medence vagy fejlesztő-, só-, fény-, hang-, zene-, mese- vagy alkotóterápiás szoba.

➤ **Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése**

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának szinterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

➤ **A megismerési folyamatok fejlődésének segítése**

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

➤ **A bölcsődei nevelés főbb helyzetei**

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

• **Tanulás**

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

- **Gondozás**

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát. Minden gondozás egyben nevelési folyamat. Az egészséges életmódra nevelés, a helyes szokások kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Fontos szerepe van a harmonikus mozgásfejlődés elősegítésének, a gyermek egészségvédelmének. A kisgyermeknevelő segíti a gyermek önállósági törekvéseit, tanácsot ad, ösztönöz, dicséri, s mindez kihat az érzelmi fejlődésére, személyiségének alakulására.

Példaként ez a déli étkezésnél, a következő képen zajlik:

A kisgyermeknevelő a gyermekkel fürdőszoba használat után a szobába megy. Terítés előtt ellenőrzi az előkészített étel hőfokát, a gyermekek közé guggolva megmutatja az étel színét, elmondja összetevőit, kóstol és dicséri az ízét. Amennyiben van kedve a gyermeknek, segíthet teríteni. Az előkészítő pultról tányért, poharat, kanalat, szalvétát vesz, melyet elrendezhet, és asztalhoz ül. A kisgyermeknevelő először vízzel kínálja, hogy ne legyen szomjas, majd a gyermekasztalon elhelyezett tálból tálal. A főzelék mellé feltétet tesz, elmondja, hogy mi az ebéd, majd jó étvágyat kíván. A bölcsődében minden gyermek annyit ehet, amennyihez kedve van, de figyelünk arra is, hogy ne maradjon senki éhes. A főzeléket gyümölcs követi, melyet az asztal közepére helyezett kínáló tányérokba maga veheti ki a gyermek. Az étkezés befejeztével, a szalvéta használata után amennyiben van kedve, segíthet eltenni a tányérját, poharát. Minden gyermeknek jellel ellátott állandó fekhelye van az alvószobában, ahová magával viheti kedvenc maciját, rongyát, babáját, cumiját.

Az ellazulást segíti a kisgyermeknevelő altató dala, meséje és az ezt követő halk relaxációs zene. Így ismétlődik mindez nap, mint nap. Erre az ismétlődésre a gyermekeknek szükségük van azért, hogy tájékozódni tudjanak és beleszólhassanak – egyéni szükségleteik jelzésével - környezetük történéseibe.

- **Játék**

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb tevékenysége. A gyermek pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérően, hosszantartóan, elmélyülten és zavartalanul kell kielégülnie. Ezen keresztül szerez ismereteket a külvilágról és önmagáról. A kisgyermeknevelő támogató jelenlétével, kezdeményezésével, ötleteivel, javaslataival segíti a gyermeki játéktevékenység fejlődését. A játékhoz nyugodt légkörre, elegendő helyre, a gyermek korának és fejlettségének megfelelő játékeszközökre van szükség.

A kisgyermeknevelő támogató jelenlétével, kezdeményezésével, ötleteivel, javaslataival segíti a gyermeki játéktevékenység fejlődését. A játékhoz nyugodt légkörre, elegendő helyre, a gyermek korának és fejlettségének megfelelő játékeszközökre van szükség.

A játék kiemelt jelentőségű a bölcsőde életében, mely megmutatkozik a csoportok napirendjében is.

A kisgyermeknevelők többféle eszközt biztosítanak bölcsődénkben a gyermekek számára, hiszen a gazdagabb kínálatból könnyebb olyat választani, amivel az adott helyzetben szívesen tevékenykedne.

Csecsemők a jól megfogható, változatos formájú, méretű, tapintású tárgyakat kedvelik, valamint a nagyméretű tálak, kosarak, melyeket telerakhatnak, kiboríthatnak – a kedvenc játékeszközök.

Járni tudók húzható-tolható autókat, talicskákat kedvelik. Babát, macit, kockát tologatnak bennük.

Minden korcsoport kedveli a babákat, állatfigurákat. Etetik, fürdetik, altatják a szüleiktől, nevelőiktől ellesett mozdulatokkal.

Három éves kor körül tovább bővítjük a kellékeket (ruhák, babaápolási szerek stb.).

A kézügyesség, a finom motorika fejlesztéséhez többféle játékeszköz áll rendelkezésre – építő és logikai játékok, puzzle kirakók, papír, zsírkréta, festék, ecset, stb.

A legkedveltebb játékeszközök közé tartoznak ma is a fakockák, melyek a változatos, fantáziát megmozgató építésre, konstruálásra adnak lehetőséget.

Minden csoportban vannak életkornak és fejlettségi foknak megfelelő mozgásfejlesztő eszközök. (szivacspárna, mászóka, csúszda, bújócska, falépcső stb.).

A gyermekek a bölcsődében szabadon játszanak.

A kisgyermeknevelő feladata:

- a megfelelő hely kialakítása,
- a nyugodt légkör megteremtése.
- a fejlettségi szintnek megfelelő változatos tevékenységre alkalmas, jó minőségű és megfelelő számú játékeszköz biztosítása.
- odafigyelő, segítő, támogató és ösztönző jelenléte.

A gyermek kérésére bekapcsolódhat a játékba, de főszereplője nem lehet.

• **Mozgás**

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Még több lehetőséget kínál a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata.

Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lel a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

- **Mondóka, ének**

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál végzett zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

- **Vers, mese**

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

- **Alkotó tevékenységek**

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés –, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését.

A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgálatonál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

- **Egyéb tevékenységek**

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszagztatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet. Az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

➤ **A bölcsődei nevelés megvalósulásának sajátos feltételei**

Ahhoz, hogy a bölcsődei nevelés elérje kitűzött célját elengedhetetlen a családi nevelés megismerése, a családokkal való együttműködés, melynek apja a kölcsönös bizalom, és a tisztelet.

Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

A bölcsődei kisgyermeknevelők ismerve a családlátogatás jelentőségét, valamennyi gyermeket meglátogatnak otthonukban. Ez a barátkozás-ismerkedés első lépése.

A szülővel történt előzetes egyeztetés alapján a kisgyermeknevelők apró ajándékkal kedveskedve otthonukban keresik fel a leendő bölcsődés gyermeket (még a bölcsődei beszoktatás előtt), ahol a szülők jelenlétében ismerkednek egymással. Ez a találkozás módot ad arra, hogy elősegítse a családdal való együttműködést, képet ad a gyermek, otthoni környezetéről, segíti a kisgyermeknevelő, szülő között kialakuló bizalmi kapcsolatot.

Beszoktatás – szülővel történő fokozatos beszoktatás:

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködés alapján történik. Ez lehetőséget biztosít a szülőknek, hogy betekinthesen a nevelő - gondozó munkába, megismerhesse gyermekének napirendjét, a kisgyermeknevelő személyiségét, valamint aktív részesei lehessenek gyermekük első közösségi életének. Az első napokban fontos szerep jut a szülőknek. Nehéz feladat a gyermekük mellett lenni, biztonságot nyújtani és közben segítségére lenni abban, hogy az elválás fokozatosan megtörténjen, és később majd az Ő támogató jelenléte nélkül is szívesen maradjon a bölcsődében.

A szülő a kisgyermeknevelővel előre megbeszélt időpontban gyermekével együtt megy be a csoportba. Az ismerkedés első percei után a szülő leül, és szemlélődve figyeli gyermeke tevékenységét. Csak akkor vesz fel kapcsolatot vele, ha azt a gyermek igényli. Tekintetével, mosolyával biztatja őt a barátkozásra. Kb. 1 órát töltenek ezen a napon a bölcsődébe, majd távoznak. Másnap egy kicsivel több időt, az első hét végével már az egész délelőttöt a bölcsődében töltik. Ebben az időben a gyermek gondozását a szülő végzi, a kisgyermeknevelő megfigyel, ellesli a megszokott mozdulatokat, a közös szokásokat. A következő héten, ahogy erősödik a gyermek és a kisgyermeknevelő közötti kapcsolat, egyre több időt tölt a szülő távol a gyermekétől. A gyermek adaptációjától függően - körülbelül a második hét végére - már egész napra a bölcsődében hagyhatja őt.

Miért fontos a szülő jelenléte? Mert biztonságot, védelmet jelent a gyermek számára. Bármilyen sérelem éri a gyermeket, azonnali menedéket talál a szülőnél. A szülő betekintést nyer a bölcsőde életébe. Látja gyermeke tevékenységét, érdeklődését. A közös élmény alapján történt otthoni beszélgetés segíthet a feszültségek feldolgozásában, levezetésében.

Saját kisgyermeknevelő rendszer:

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

A módszer az állandóság elvén működik. Minden gyermeknek van saját kisgyermeknevelője. A gyermek egyéni igényeit, problémáit, szokásait ismerve elsősorban a saját kisgyermeknevelő segíti a gyermek fejlődését.

A bölcsődei nevelésben nagyon fontos a személyre szóló bánásmód – a gyermek egyéni sajátosságához, igényeihez, fejlettségéhez igazodó nevelés-gondozás.

A bölcsődés gyermek életében a próbálkozás és a kísérletezés időszaka, ami nagyon jól felhasználható, hogy a helyes szokások kialakuljanak.

Gyermekcsoportok megszervezése:

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja.

A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

A bölcsődei csoportok kialakításánál figyelembe kell venni a gyermekek fejlettségét, korát, szükségleteit, a szülők igényeit, az épület adottságát és a személyi feltételeket. A bölcsőde felső szintjén egy gondozási egység működik. Az itt elhelyezkedő két csoportszobába lehetőség szerint 2-3 éves azonos fejlettségi szintű gyermekeket helyezünk el. A földszinti gyermekcsoportok vegyes életkorú gyermekek részére, részben osztott szervezeti keretekben nyújtanak kedvező fejlődési környezetet. A szobák berendezését úgy alakítjuk ki, hogy a gyermekek játék és mozgásigénye kielégülhessen. A bútorokat, játékokat, mozgásfejlesztő eszközöket a gyermekek

fejlődésének függvényében folyamatosan cseréljük. Elkerített játszósarokban biztosítunk nyugodt játéklehetőséget a még járni nem tudó gyermekek részére. Nagymozgásos játékhöz csúszdát, bújócskát helyezünk a szobába. Később baba- és konyhasarkot, fodrászsarkot alakítunk ki az utánzójáték segítése céljából. Leválasztott nagy teret az építkezés részére, asztalokat, székeket a rajzoláshoz, festéshez, gyurmázáshoz.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállóság lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”- rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

A gyermek egészséges fejlődését biztosítjuk azzal, hogy a nap folyamán megfelelő időkereteket jelölünk meg a különböző tevékenységhez.

A gyermek fiziológiai szükségletei az élet biológiai ritmusát követve általában szabályos rendszerességgel lépnek fel, ezért alapvető követelmény, hogy a szükségletek kielégítés is ezt a ritmust követve, állandó rendszerességgel történjen.

A helyes ritmusú, napirend segíti a tájékozódást, megkönnyíti a gyermek számára a megszokást, az alkalmazkodást, fokozza biztonságérzetét és nyugalalmát.

A folyamatosság és a gördülékenység pedig, a gyermek várakozási idejének minimumra csökkentésével biztosítja, azt, hogy az így módon felszabadult hasznos időt aktív alkotó tevékenységgel tölthessék.

A gyermekcsoportok napirendje nem szab ki merev időhatárokat, átgondoltan, úgy tervezzük meg, hogy elegendő idő jusson a gyermeki próbálkozásra, és valamennyi gondozási művelet nyugodt elvégzésére.

A napirend tervezését a gyermekek korösszetétele és fejlettségi szintje mellett befolyásolja az évszakok változása (pl. télen a levegőztetés több előkészületet igényel, a homokozás utáni tisztálkodás, illetve a nyári melegben való pancsolás is, több időt vesz igénybe), melyet feltétlenül szükséges szem előtt tartani.

A csoportok napirendjéhez rugalmasan kapcsolódik a kisgyermeknevelők, a bölcsődei dajkák és a technikai személyzet munkarendje.

A kisgyermeknevelők munkarendjét, úgy alakítjuk ki, hogy az „ölelkezési” idő, - azaz a csoportban lévő két kisgyermeknevelő jelenléte - minél hosszabb legyen. Ez akkor kerül végleges formába, amikor a csoportba felvett gyermekek beszoktatása megtörtént, teljes a gyermekcsoport létszáma.

A napirend kialakításának elsődleges feladata, hogy a különböző életkorú gyermekek egyéni szükségleteit maximálisan kielégítsük.

- **Kapcsolatrendszerünk**

A bölcsődei gondozás – nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

A családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás a gyermek fejlődését tükröző „füzet a bölcsődei életéről” kisgyermeknevelői bejegyzések, és a napi találkozások során a szülők megismerhetik a bölcsődei nevelést, a kisgyermeknevelő pedig, a szülő révén ismerheti meg a gyermek egyéni szokásait. Közös programok szervezésével mélyítjük a szülőkkel való együttműködésünket és az így szerzett tapasztalatok és információk segítik az együttnevelés megvalósulását.

A bölcsődében Szülői Érdekképviselői Fórum működik.

A BÖLCSŐDE KAPCSOLATAI MÁS INTÉZMÉNYEKKEL:

Szakmai központunk a Zuglói Egyesített Bölcsődék, akivel a kapcsolattartásunk folyamatos, működésünket, munkánkat segítik.

A bölcsőde együttműködik mindazokkal, akik a prevenció és az alapellátás területén a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek, egymás kompetencia határainak kölcsönös tiszteletben tartásával. Folyamatosan kapcsolatot tartunk:

A bölcsőde naponta, rendszeres együttműködő szinten kapcsolatot tart:

Zuglói Egyesített Bölcsődék Vezetőjével
Kerületi Szakmai Tanácsadóval
Bölcsődei részlegekkel
Bölcsőde orvosával

alkalmanként, tájékozódás, szinten:

Óvodával
Gyermekfogászattal
Védőnői hálózattal
Családsegítő és Gyermekjóléti Központtal
Korai Fejlesztő Központtal
Gyámhatósággal
Nevelési Tanácsadóval

ellenőrzési szinten:

Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálattal
Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósággal

A kapcsolat kialakításában és fenntartásában a bölcsőde nyitott és kezdeményező szerepet vállal.

A bölcsődék és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárul a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteihez, elvárásaihoz való igazodást segíti.

Gondozási nevelési feladatok sajátos nevelési igényű a gyermekek ellátása esetén.

Sajátos nevelésű gyermek felvétele a bölcsődébe:

2012-2013. nevelési - gondozási évtől a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása a Mályva kerületi vezető bölcsődében, 2016. évtől a Mesevonalat valamint a Meseház bölcsődében is történik.

Az év közbeni felmerült problémákra a kerület szakpszichológusa Dr. Szvatkó Anna, valamint a Zuglói Egyesített Bölcsődék gyógypedagógusai nyújtanak segítséget.

Ételallergiás gyermekek nevelését, gondozását a Mályva kerületi vezető bölcsőde, a Mazsola és a Mesevonalat bölcsőde biztosítja.

Alaptevékenységen kívüli kiegészítő szolgáltatások

A bölcsőde a lehetőségekhez mérten a szülők kérésére egyéb feladatokat is ellát:

- **Időszakos gyermekfelügyelet**

Az időszakos gyermekfelügyelet lehetőséget nyújt arra, hogy bölcsődei felvétel nélkül - a szülők igényeinek megfelelően - a gyermek néhány órát a kortársai között töltsön.

A szolgáltatás igénybevételének módját házirend szabályozza. *(Mellékletben szerepel)*

A szolgáltatásokat a 3 éves kor alatti gyermekeknek és szüleiknek kínáljuk. A szolgáltatást előzetes telefonos bejelentkezéssel lehet igénybe venni. A szülő elfoglaltsága idejére, néhány órára abban az esetben kérheti gyermeke időszakos felügyeletét, ha már néhány alkalommal fokozatosan szoktatta az új, bölcsődei környezethez.

Az időszakos gyermekfelügyeletet csak egészséges gyermekek vehetik igénybe. A szolgáltatás óradíjas, minden megkezdett óra egész órának számít. Étkezést igény szerint külön díjazás ellenében biztosítunk. A szolgáltatási díj fizetése előre történik.

Az ellátás igénybevételének módja:

A bölcsőde vezetője rögzíti a gyermek személyi adatait, a szolgáltatás igénybevételének a napját, időtartamát, valamint azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben.

A szolgáltatás hétköznapokon, 8-16 óra közötti időben, legfeljebb napi 6 óra időtartamban, illetve heti maximum 20 órában kérhető. Az időszakos gyermekfelügyelet külön díjazás ellenében vehető igénybe, melynek összegét Zugló szociális és gyermekvédelmi pénzbeli, természetbeni támogatásainak és szociális ellátásainak szabályairól 7/2015 (II. 27.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Zugló szociális rendelete) szabályozza. Amennyiben az igénybe vett idő alatt a gyermek bent tartózkodása érinti valamelyik étkezés időpontját, akkor kötelező azt igénybe venni, és a térítési díjat be kell fizetni.

A szolgáltatásról szóló tájékoztató:

A szolgáltatás zökkenőmentes lebonyolításáért, annak megszervezéséért a bölcsőde telephelyvezetője a felelős. Az időszakos gyermekfelügyelet térítési díjával - a Zuglói Egyesített Bölcsőde Pénzkezelési szabályzatának megfelelően köteles a bölcsőde telephelyvezetője elszámolni.

- Szakmai tanácsadás

Bölcsődébe járó gyermekek szülei gyakran fordulnak szakmai tanácsért gyermekük saját kisgyermeknevelőjéhez, vagy a bölcsőde részlegvezetőjéhez. A felmerülő nevelési, illetve gondozási problémáikban, valamint egyéb kérdéseikben igyekszünk szakszerű választ adni.

- Somadrin speciális só terápia

Bölcsődénkben a kerületi bölcsődés gyermekek részére ingyenes hozzáférést biztosítunk só szobánk által nyújtott prevenciós lehetőséghez előzetes egyeztetés alapján.

- Fény és hangterápia

A bölcsődei napirendhez igazodva biztosítjuk gyermekeink számára az ellazulást, az immunrendszer erősítését.

- Családi játszó délutánok

- Ünnepi vásárok

- Farsangi mulatságok
- Föld napja – kiskert készítés

- Húsvéti készülődés

- Anyák napja, gyermeknap, egészségnap, búcsú uzsonna

Az igénybevevő és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.

Az ellátást igénybevevőnek joga van:

- A szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni, egyéni bánásmódban részesülni.
- Joga van minden fontos kérdésben a tájékoztatáshoz, adatai védelméhez, a nyilvántartásba, dokumentumokba való betekintéshez.
- Az ellátást igénybevevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- A szolgáltatás vezetője köteles biztosítani, hogy az ellátott adataihoz, a vezetett nyilvántartásokhoz illetéktelen személy ne jusson hozzá.
- Az ellátást igénybe vevők, az ellátást nyújtó kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal élhessenek, melyet a szolgáltatás vezetőjéhez lehet szóban vagy írásban benyújtani.
- Gyermekjogi képviselőhöz fordulhat

A napközbeni ellátást nyújtó szolgáltató dolgozói számára biztosítandó:

- Az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételeket.
- A munkatársnak joga van véleménye kinyilvánítására, munkája elismerésére.
- Megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos elismerést.
- Emberi méltóságuk és személyiségi jogaiknak tiszteletben tartása.
- Segítség szakmai tudásuk gyarapításához.

Elvárás a dolgozók részére a felkészült és lelkiismeretes munkavégzés, a szülőkkel való jó kapcsolatra partneri együttműködésre törekvés, a gyermeki jogok érvényesítésének biztosítása, valamint a Szociális Munka Etikai Kódexének és a programjában és házirendjében megfogalmazott szakmai és adatvédelmi szabályok betartása.

A szolgáltatót nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása

Nagy hangsúlyt fektetünk a szakmai ismeretek megszerzésére, ösztönözzük dolgozóinkat a folyamatos képzésre, önképzésre.

Bölcsődénk éves beiskolázási és helyi továbbképzési tervet készít.

A továbbképzési tervben meghatározott témákat gondolatébresztő, vitaindító előadás formájában dolgozzuk fel.

Részt veszünk előadásokon, kerületi továbbképzéseken.

Kisgyermeknevelők:

- csoportvezetői továbbképzések
- integrált nevelés
- Gordon tanfolyam
- ének- zene
- báb tanfolyam
- szakmai továbbképzések különböző témákban
- házi továbbképzések

Technikai dolgozók:

- HACCP tanfolyam

Távlati cél:

Szakmai felkészültséget növelni – főiskolai végzettség megszerzése, tanfolyamokon, továbbképzéseken való folyamatos részvétel.

10. „Első lépés” Alapítvány a Zuglói Bölcsődékért

Az alapítvány célja:

- Egészséges életmódra nevelés
- A bölcsődei gondozás tárgyi feltételeinek javítása
- Szülői programok szervezése
- Prevenációs feladatok megvalósítása

Számlaszáma:

11714006-20442819

Adószáma:

18200274-1-42

Székhelye:

Budapest, 1162 Baross utca 188/a

Közhasznú jogállása és fokozata:

Közhasznú

Az alapítvánnyal kapcsolatos kérdésekkel Borbély Lászlónéhoz fordulhatnak.

Telefon: 061/223-0490 vagy 061/467-0944

Az alapítvány támogatása történhet anonim módon, valamint adóigazolás mellett.

11. Záró gondolatok

Bölcsődénk célja, hogy eddigi hagyományait megőrizve magas szintű szakszerű ellátást biztosítson a gyermekek számára. A szeretetteljes gondos gondozás, a biztonság megteremtése a családi nevelés elsődlegessége a gyermeki személyiség tiszteletben tartása, az aktivitás és az önállóság kibontakoztatása a nevelői példamutatás, az értékek révén járuljon a derűs és boldog gyermekkor megéléséhez. A bölcsőde nyitottságával, tanácsadással, családi programok szervezésével kívánjuk tovább mélyíteni a családokkal való együttműködésünket.

„A nevelés nem csak elveken és okos taktikán múlik, mert elsősorban a lényünkkel nevelünk....

Ami jó benned és tiszta, és ami rossz és koszos, továbbadod.

A gyermek remegi félelmeidet, aggódja az aggodalmaidat – de éli nyugalmadat és derűdet is – ha valódi.”

Müller Péter

Budapest, 2019. augusztus 31.

Fényképes melléklet

